



Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den

Antverpiæ, M. DC. XLV.

Resp. III. De absolutione pœnitentiali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolver.de/urn/resolver.pl?urn=urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

cens haberetur, probaret: cùm se curus ipse iuxta vxorem audiret concessionem, sub qua anathema illud denūtiabatur, non sic medici s̄us ægris potionēs propinan̄t. magis austere imperat̄is speciem hæc habere, quām comparentis vulgo videntur; & forte magis perniciem parere, quām salutem. quo respici imprimis desiderat Concilium Trid. d.c. 23. s. 25. ver. iustitia compassionem habet: falsa designationem. c. 15. dist. 45.

Cum vero
iuris
on est, res
et appell
latur, &
quo effe
ctu?

Recte ergo mox à tempore d. notitiae appellavit denuntiatus à declaratoria, à qua cadit appellatio; quæ omnia suspendit, cùm excessius, ut hic, non est notorius. c. peruenit. X. de appell. eoquæ retro reddit irrita, quæ medio inter sententiam & legitimam appellationem tempore acta sunt. c. non solum de appell. in 6. quamvis lata ab homine non suspenditur, sed executionem secum trahit, & promulgari potest. c. pastoralis s. verum X. de appell. & timenda est, quamvis ob nimis rigorem multum habeat ex iniquo. c. quibus. c. si Episcop. 11. q. 3. sed an etiam nulliter lata? si intolerabilis in forma sit error, aut post appellationem lata sit, non obest. c. per tuas 40. X. de sent. excomm. c. 46. X. de app. c. sacra x. de sent. exc. c. non debet 11. q. 3. in alijs nullitatibus, vt etiā cùm sententia ex toto iniqua est, grauis inquisitionis est. c. cui est. 11. q. 3. d. c. per tuas. vide late Marthæ de iuris. p. 3. c. 15. 14. 18. & hodie per Sancti Clem. VIII. 1600. incip. ad tollend. nullitas declarari non potest, nisi auditis partibus, & causa cognita. s. censure. sed in s. seqq. in eadem sanctione. s. absolutio in verb. cum dubitatur de nullitate, item si occurrit dubium facti, vel probabile dubium iuris videtur nullitatē, quæ palam sit, non obstat; sed quæ dubia, neque mox notorium quid evadit ex actis: quia hoc tolleret distinctionem notorij, vel non notorij percussoris clerici appell-

lantis. in d. c. peruenit. dixi recte applicasse: quamvis procuratorem habuerit: quia res hæc est inastimabilis, nec unquam procurator soluendo; tunc autem concessa est appellatio. Gail. lib. 1. obs. 45.

De absolutione paenitentiali.

RESPONSVUM III.

A Bsolutionis sacramentalis pœnitenti data à quibusdam causibus, & censuris referuntur, in terro vim facultatum confessario concessarum, in foro externo tantum suffragatur: sed sic absolitus c. sacerdoti, in foro interiori. Serola in prax. episcop. p. 1. v. absolutio quesit. 2. vbi multos allegat: & nominatim solemnia verba literis lubilæ inferi solita, hæc, in foro conscientie, au penitentiali, tantum; & ad effectum consequenda huiusmodi lubilium. Sic & stylus est Curiæ Romanae: vt in literis dispensationum matrimonialium, vbi interuenit incesta copula, Officiali, seu Ordinario mandatur, vt dispensandos in viro quo foro absoluat: in literis vero ad confessarium directis, dum impedimentum est occultum, vt pro foro conscientie tantum aboluat, & dispensem: & vt post rem peractam literæ lacerentur: ne allegari possint aut prodesset in foro externo, secundum huic rigorem eadem dicēda fuit de absolutione in mortis articulo data: quantum est ex parte huiusmodi facultatum quantum verò est ex parte iuris communis, coedentis cuiilibet sacerdoti moribundum absoluendi facultatem, nominatim in causa Canonis si quæ suadent, ea quam publici iuris in viro quo foro obtinet: ac demum reincident tantum ille: qui nō paret iniunctis, quantum primum valetudine recuperata, e. quod de his: 6. X. de sent. excomm. eos. cod. in 6. adeoque debet sic absolitus in casu d. canonis ad Romanam

Lib. V. DE SENTENTIA EXCOMMUNICATIONIS. 317
manam Ecclesiam in persona peregrinationem suscipere, d. c. de his
in fin. mandatum illius receptu-
rus, & satisfacturus; d. c. eos, nisi
fecerit; non euadet rigorem in
foco externo; quin reputetur rur-
sus incidisse, quia illa specialis, &
liberior absoluendi facultas, non
restricta ad formam facultatis ab-
soluendi concessa sacerdoti cuius-
libet in mortis articulo, et si muta-
re possit peregrinationem Roma-
nam in aliam poenitentiam: eaque
imponere quae Poenitentiarius
Romanus injungeret agenda ab-
solute, non operatur, ut diximus,
extra forum poenitentiae.

Sed quid si per sententiam de-
claratus, & denuntiatus appelleret
post absolutionem, aut appellati-
onem ante interpositam resum-
mat; an dicetur reincidere? tan-
quam qui non pareat. præsumi-
tur enim iniunxit confessarius,
quæ iure sunt iniungenda. adeoq;
peregrinationem Romanam, ad
suscipendum mandat Ecclesia:
cum quibus non videtur subsistere
appellatio. at vero qui appellat,
contendit se iniuste esse condem-
natum: ideoque locum non esse
canoni: & sententia sacramentalis
in iusto panente non potest
publicari: & fieri potest, ut casus
fuerit iuri dubij, neque exactum
à poenitente amplius fuerit, quam
in genere, quod pareret mandatis
ecclesiae: iustis utique: adeoque
non teneatur ius suum relinque-
re indiscutibilis, vel non prosequi
appellationem, qui autem iure
suo utitur, nemini dicitur facere
injuriam: ideoque nec qui prose-
quitur appellationem, in contro-
uersia d. canonis permisum. c.
peruenit. X. de appell. sed neque con-
fessarius potest iniungere poeni-
tentiam publicam, nisi in publi-
co crimen; & non iniuit. c. pœ-
nitentes. c. in capite cum seqq. diff. s. o.
Trid. f. 24. c. 8. dum ergo neque pu-
blicum est; & reseruatum appelle-
lans negat; quamvis aliquis esset

excessus; argui non poterit in fo-
to externo in excommunicatio-
nem recidisse; donec constiterit
incidisse. quod finis appellationis
debet.

De absolutione ad cautelam.

RESPONSVM FV.

Excommunicatus appellas ad
cautelam debet absoluiri, etiam
antequam causa principalis inci-
piat cognosci. c. per duas 40. c. porr.
vbi gloss. X. de sent. excommunicat. si
causa appareat probabilis; quam-
uis nondum constet esse veram. Qui olim
ibidem s. sed si & s. similiter gloss. &
Ivan. Andreæ ibid. & consonat c. 16.
X. de appellat. d. c. 40. etiam quam-
vis sententiam excommunicatio-
nis dicat esse nullam, & aduersa-
rius se opponat. c. solet de sent. ex-
comm. in 6. gloss. ibid. in v. solet. imo
non obstante appellatione aduer-
sarij d. c. solet, & ibi gloss. de appellat.
in 6. ne quis inquit, in excommuni-
catione discedas; & in v. illud, non ob-
stante appellatione eius, qui ex-
communicauit, eademque glossa
in c. sacro 48. X. de sent. excommun.
propter periculum moræ addit
quæpiam subiici. Iudici non suo:
& in c. 16. X. de paup. & remiss. in v.
periculum dari absolutionē statim,
quæ alias non daretur. ut genera-
tim, vbi periculum est in mora, à
iuris regulis receditur. l. 1. & in l.
solet. D. de ferij. in l. de pupillio. & si quis
riuas. D. de noui oper. nunciat. cum a'le-
garis ibidem.

Cæterum superuenit Sanctio
Clementis VIII. 1600. super con-
trouersijs iuridicti. naliibus, quæ
ar. 14. ita habet; *Absolutio ad cau-
telam non nisi parte citata, & visis actis,*
*(cum dubitatur de nullitate excommu-
nicationis ab homine prolatâ, vel à iure si
occurrat dubium facti, vel probabile du-
bium iuris) concedenda erit, tuncque
ad tempus breve, cùm reincidentia;* &
præstita per excommunicatum cautione

D d 3

de

Quæ hodie
requiran-
tur.